

Soạn bài: Sử dụng yếu tố miêu tả trong văn bản thuyết minh

Soạn bài: Sử dụng yếu tố miêu tả trong văn bản thuyết minh

I. Tìm hiểu yếu tố miêu tả trong văn bản thuyết minh

Đọc văn bản *Cây chuối trong đời sống Việt Nam* và trả lời câu hỏi.

1. Nhan đề văn bản là *Cây chuối trong đời sống Việt Nam*. Đối tượng thuyết minh là cây chuối. Nhưng cây chuối được xem xét trong quan hệ đời sống của người Việt Nam chứ không phải là cây chuối thuần túy là một loài thực vật.

2. Những câu trong văn bản thuyết minh về đặc điểm tiêu biểu của cây chuối: *Cây chuối rất ưa nước ... Chuối phát triển rất nhanh ... Quả chuối là một món ăn rất ngon.*

3. Câu văn có yếu tố miêu tả cây chuối, quả chuối:

- *Thân chuối mềm vươn lên như những cột trụ nhẵn bóng, tỏa ra vòm tán lá xanh mượt che rợp vườn tược đến núi rừng.*
- *Chuối mọc thành rừng bạt ngàn vô tận. Chuối phát triển rất nhanh, chuối mẹ đẻ chuối con, chuối con đẻ chuối cháu, cứ gọi là "con đàn cháu lữ".*
- *Chuối trứng cuốc – không phải quả tròn như trứng cuốc, mà khi chín vỏ chuối có những vết lõm đốm như vỏ trứng cuốc.*
- *Không thiếu những buồng chuối dài từ ngọn cây uốn trĩu đến gốc cây.*

Tác dụng: Yếu tố miêu tả trong văn bản này có tác dụng giúp người đọc hình dung ra một cách cụ thể, sinh động đặc điểm của cây chuối, công dụng, cách sử dụng sản phẩm từ cây chuối.

4. Một số công dụng khác của cây chuối:

- Thân chuối còn non có thể xắt mỏng làm rau sống, đặc biệt là một trong những loại rau không thể thiếu dùng để làm rau sống ăn với cơm hến. Thân chuối già dùng để làm thức ăn cho lợn (heo).
- Lá chuối tươi dùng để gói bánh, lá chuối khô dùng để gói đồ cho

các bà đi chợ.

- Bắp chuối có thể ăn sống hoặc luộc lên làm món nộm hoa chuối rất ngon.

II. Luyện tập

Câu 1: Bổ sung yếu tố miêu tả vào các chi tiết thuyết minh sau:

- Thân chuối có hình tròn thẳng đứng và nhẵn thín như những chiếc cột nhà bóng loáng.
- Lá chuối lúc mới ra: cuộn tròn như chiếc hoa loa kèn, lúc đã khôn lớn xanh mướt và rộng như một tấm phản.
- Lá chuối khô: khi lá chuối đã già chúng rũ xuống bám chặt lấy thân cây chứ không rơi rụng và lìa xa như những lá cây khác. Ban đầu còn vàng tươi sau đó khô dần khô dần thành màu nâu nhạt.
- Nõn chuối mới ra giống như một bức thư thừa xưa được viết trên giấy hoa tiên còn phong kín.
- Bắp chuối: màu đỏ tươi, hình dáng giống như một búp sen khổng lồ treo ngược.
- Quả chuối: cong cong như một vàng trắng lõi liềm đầu thàng.

Câu 2:

- Yếu tố miêu tả trong đoạn văn SGK: *"Tách là loại chén uống nước của Tây, nó có tai. Chén của ta không có tai. Khi mời ai uống trà thì bưng hai tay mà mời. Bác vừa cười vừa làm động tác. Có uống cũng nâng hai tay xoa xoa rồi mới uống."*
- Những yếu tố miêu tả này làm nổi bật hình ảnh loại chén (đối tượng được thuyết minh) và hình ảnh của Bác Hồ.

Câu 3: Một vài câu miêu tả trong văn bản "Trò chơi ngày xuân" là:

- Những con thuyền thúng nhỏ mang theo các làn điệu dân ca, điểm thêm cho không khí ngày xuân nét thơ mộng trầm tĩnh.
- Lân được trang trí công phu, râu ngũ sắc, lông mày bạc, mắt lộ to, thân hình có các họa tiết đẹp.

Hai ông tướng (tướng ông, tướng bà) của từng bên đều mặc trang phục xưa lộng lẫy, có cờ đuôi nheo đeo chéo sau lưng và được che lọng.